

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLV Міжнародної наукової студентської конференції
за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік
(м. Полтава, 13-14 квітня 2022 року)

ЧАСТИНА 1

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XLV Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних
робіт студентів за 2021 рік**

(м. Полтава, 13–14 квітня 2022 року)

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082) *Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено*
А43

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-427-7

Збірник містить тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-427-7

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДАХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ

В. В. Торяник, студентка спеціальності Маркетинг, група М 6-11

С. І. Нестуля, д. пед. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту лідерства – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Тема лідерства завжди залишається актуальною. У складний для України час спостерігаємо, як увесь наш народ згуртувався, став, як ніколи, єдиним. Це відбувається завдяки впливу на суспільство лідерів – громадських діячів, у тому числі політиків, військових та інших публічних осіб.

Лідерством є вміння пробудити в людей мрію, до якої вони наближатимуться, «вдихнути» в них потрібну для руху енергію. Під лідерством розуміється спроможність впливати на окремих особистостей та соціальні групи, колективи, спрямовувати їхні зусилля на досягнення мети [1]. У мирний час саме так і є, але у воєнні лихоліття роль лідера стає глибшою, відповідальнішою. До звичайних обов'язків додається ще необхідність у заспокоєнні населення, щоб запобігти паніці, уміти підтримати народ у найважчий момент, надихнути на боротьбу заради перемоги та підняти бойовий дух. Із такими завданнями впорається не кожен цивільний лідер, адже трапляються ситуації, які виходять за межі звичного, буденного, заздалегідь продуманого. Лідер в умовах воєнного стану – це той, хто може приборкати хаос.

Аналізуючи в нашій публікації різні типи лідерів, ми використовували такі загальнонаукові методи:

- теоретичні: аналіз, синтез, узагальнення (статті, сторінки в соціальних мережах Instagram та Facebook);
- емпіричні: спостереження, опис.

Від початку повномасштабного вторгнення росії до України ми дізналися про багатьох громадських діячів, які змогли стати максимально корисними для держави і суспільства загалом. Завдяки їхнім злагодженим діям наша Батьківщина щодня крок за кроком наближається до перемоги.

У соціології та соціальній психології є різні методи поділу лідерства на типи. Залежно від домінантних функцій виділяють такі види лідерів:

- лідер-організатор;
- лідер-творець;
- лідер-борець;
- лідер-дипломат;
- лідер-розрадник [2].

Буває, що деякі види лідерства поєднуються в одній особі.

З'ясуємо характерні риси кожного з них та розглянемо на прикладах конкретних громадських діячів.

1. Лідер-організатор – це людина, яка вміє збирати потрібну команду, розуміти її потреби і сприймати їх, як власні, діє активно, завжди зберігаючи позитивний настрій і віру в успіх. Він знає, як переконати кожного, як знайти підхід до того чи іншого послідовника [3].

Яскравим прикладом лідера-організатора є Володимир Олександрович Зеленський. Перші два роки його президентства мали суперечливий характер: спочатку було піднесення – народ покладав великі надії на нову команду, але потім рівень довіри поступово спадав [4]. Та все змінилося після 24 лютого 2022 р. В умовах військового протистояння Президент України показав свої найкращі лідерські якості [5]. Володимир Олександрович проявив себе не лише, як лідер-організатор, але й прекрасний трансформаційний лідер, котрий змінює послідовників і середовище навколо. Він звертається з промовами до європейських народів із закликом зробити все можливе для України. Завдяки цьому буквально за перші тижні війни Зеленський став лідером не тільки для українців, а й для усього цивілізованого світу.

2. Лідер-дипломат. Це людина, яка вміє домовитися з кожним. Вона ідеально знає ситуацію, присіплює кожну деталь і момент, тому володіє важелями впливу на всіх послідовників. Справжні плани лідер-дипломат не афішує, у той час, коли у всіх на слуху залишаються і так відомі речі [3].

Дмитро Іванович Кулеба найкраще демонструє сутність цього типу. Наша держава веде активну боротьбу не лише проти військ російських окупантів, але й на дипломатичному фронті, де важливу роль відіграє очільник МЗС України. Після аналізу його сторінок в Instagram [6] та Facebook [7] можемо сказати, що

він відкрита, чесна і щира людина з гарним почуттям гумору. Саме тому йому легко домовлятися з іноземними партнерами. Дмитро Іванович працює Міністром закордонних справ з 2020 р., але як лідер по-справжньому проявився вже під час війни. Ефективність його роботи підтверджується швидкістю виходу іноземних компаній із рф, запровадженням санкцій, залученням фінансової допомоги Україні. Дмитро Кулеба робить усе, щоб про нас пам'ятали і знали.

3. Лідер-борець. Смілива, певною мірою самовпевнена й сильна духом людина. У такого лідера зазвичай мало часу на ретельний аналіз ситуації і можливих наслідків, тому він діє відразу, але бореться за ідею до кінця. Це добре мотивує групу і вчить відстоювати «своє» у будь-якій ситуації [3].

Саме так можна охарактеризувати Павла Кузьменка, міського голову Охтирки. Відколи почалася війна, удень він мер, який рятує рідне місто, а вночі – лікар із 20-річним стажем [8]. «Я оперував у перші дні, коли було багато постраждалих. Роблю складні операції», – сказав Павло Петрович [9]. Як зазначив голова Сумської ОВА Дмитро Живицький, мер Охтирки – «справжній супергерой і заслуговує на найвищі нагороди!» [10].

4. Лідер-творець. Саме та людина, яка може придумати божевільний на перший погляд стартап, а через рік підписувати договір про співпрацю зі світовою компанією. Він сміливий і чуйний, бачить те, що більшість не помічає. Цими якостями лідер-творець і залучає своїх послідовників. З ними ж він працює на рівних і постійно закликає до командного обговорення та вирішення завдань [3].

Віталій Олександрович Кім за час війни завдяки своєму бойовому настрою та оптимізму став справжнім лідером-творцем для українців [11]. Голова Миколаївської ОДА постійно підтримує своїх земляків, а багато його фраз уже взято на цитати, як-от: «Доброго вечора! Ми з України!» [12].

5. Лідер-розрадник. Така людина володіє величезною харизмою. Коли вона говорить, що все буде добре, ти в це віриш. Такий лідер уміє підтримати в скрутну хвилину, допомагає пережити невдачі і знаходити мотивацію на відновлення після них. Він шанобливий і ввічливий у ставленні до людей [3].

Олексій Миколайович Арестович став для кожного буквально рідною людиною. Він поєднує в собі психолога, гарного спікера, актора та досвідченого військового. Радник голови

Офісу Президента України «... дуже багато робить для підтримки емоційного стану та згуртованості людей,... – пояснює психолог Юлія Осьмак. – Він постійно нагадує нам про те, що нами пишається весь світ, і про те, що ми є справжніми європейцями. А заспокоює він тим, що повідомляє нам лише про перемоги та досягнення» [13].

Отже, на сьогодні лідерство в суспільстві продовжує формуватися, і щодня ми бачимо все більше постатей, які ведуть народ за собою. Описані в роботі громадські діячі та багато інших роблять великий внесок у майбутнє нашої держави та наближення перемоги. Незважаючи на жахливі події, які відбуваються навколо, ми залишаємося сильними. Зараз кожен із нас лідер на своєму місці. І як було сказано в Марафоні єдиних новин під час інтерв'ю маркетолога Андрія Федоріва, «Україна створила бренд сили і волі» [14].

Список використаних інформаційних джерел

1. Сергеева Л. М., Кондратьева В. П., Хромей М. Я. Лідерство : навч. посіб. ; за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ : «Лілея НВ». 2015. 296 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/liderstvo.pdf.
2. <https://studizba.com/files/show/doc/60361-6-104950.html>.
3. Що таке лідерство, хто такий лідер і як ним стати? URL: <https://blog.agrokebety.com/shcho-take-liderstvo-khto-takyy-lider-i-yak-nym-staty>.
4. Зеленський залишається лідером довіри та президентських перегонів, «Рейтинг». URL: <https://novynarnia.com/2022/02/23/zelenytskyj-zalishayetsya-lyderom-doviry-ta-prezidentskykh-peregoniv/>
5. Гладких В. В умовах війни Зеленський показав свої найкращі лідерські якості. URL: <https://kanalndom.tv/uk/v-umovah-vijny-zelenskyj-pokazav-svoyi-najkrashhi-liderski-yakosti-gladkyh/>
6. Дмитро Кулеба. URL: https://www.instagram.com/dmytro_kuleba/
7. Дмитро Кулеба. URL: <https://www.facebook.com/dmytro.kuleba>
8. Кириленко О. Між похоронами, бомбами й весіллями. Як виживає місто-герой Охтирка. Українська правда. 2022. 30 березня. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/03/30/7335794/>
9. Гуменюк Н. Вони вважали, що скажуть: «Путін, допоможи», а кажуть: «Путін, здохни». Як живе Охтирка під бомбами РФ. URL: <https://suspilne.media/217862-misto-vmirae-na-ocah-misto-vbivaut-ak-ohirtirka-majze-tri-tizni-zive-pid-avianalotami-rosii/>
10. Дмитро Живицький URL: <https://www.facebook.com/Zhyvytskyy/posts/375731674555138>.

11. Віталій Кім: «Ми з України!» Кілька фактів про народного лідера: 13 березня святкує день народження. Гард Сіті. 2022. 13 березня. URL: <https://thegard.city/articles/198351/vitalij-kim-fakti-biografiya>.
12. Оленіч І. Топ потужних фраз очільника Миколаївської ОДА Віталія Кіма: «Давайте їх спалимо». Знай.УА. 2022. 6 березня. URL: <https://war.znaj.ua/420658-top-potuzhnih-fraz-ochilnika-mikolajivskoji-oda-vitaliya-kima-davayte-jih-spalimo>.
13. Гончарук О. «Арестович знає, коли підморгнути». У чому феномен радника голови ОП. Vesti.ua. 2022. 22 березня. URL: <https://vesti.ua/uk/politika-uk/arestovich-znaet-gde-morgnut-glazikom-v-chem-fenomen-sovetnika-glavy-op>.
<https://www.youtube.com/watch?v=gCXhorCsXYA>.

ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОГО ТА ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЯК АКТУАЛІТЕТ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

О. І. Кошева, студентка спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування, група ФБСС б-11

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Сьогодні освіта України зазнала кардинальних змін у зв'язку із переходом на дистанційну форму навчання в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану. Це формує нові стимули для учасників освітнього процесу шукати та пропонувати нові можливості до розвитку знань студентів. Саме зарахування результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти, є одним із напрямів соціальної підтримки студентів закладами вищої освіти у воєнний час.

Міністерство освіти і науки України розробило Порядок визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти № 130 від 08.02.2022 р. [1]. Згідно з даним документом визнання закладом освіти результатів неформального та/або інформального навчання особи – це комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбачених відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмних результатів на-